

Avsluttende hovedfagsstudenter juni 1996

Agasøster, Bodil:

Eine Analyse der Strategien und des Wählerpotentials der Partei des demokratischen Sozialismus (PDS)

Celius, Tone:

Grenser for innflytelse?

En analyse av opprettelsen av Kontaktutvalget mellom innvandrere og norske myndigheter.

Endresen, Arne:

Perspektivet teller, tradisjonen avgjør - Kulturteorien i møte med etablerte teori-tradisjoner. En kritisk teoretisk og empirisk komparativ analyse av tre samfunnsvitenskapelige teorier.

Dreyer, Cort Archer:

Krysspress, gravitasjon, kjerneområde: tre kontekstuelle hypoteser i belystning av folkeavstemningen 1994.

Fosse, Bård:

Parityper og konjunkturer. En komparativ studie av SV, DNA, Høyre og FrPs tilpasning til konjunkturer fra 1961 til 1989.

Gramer, Eivind:

Forutsetninger for demokratisering i Øst-Europa: En kvantitativ analyse.

Grongstad, Trond Jørgen:

Ressurser og motivasjon: En analyse av forskjeller i valgdeltagelse mellom vestindere og sørasiater i Storbritannia.

Landemoen, Per Øyvind:

Rasjonalitetens grenser - en analyse av endrede rasjonalitetsmønstre i den norske velferdsstaten.

Mandt, Øyvind:

Armani, kilt og Lederhosen:

Regionalpartiers styrke og stabilitet. En komparativ studie av regionalpartier i Bayern, Skottland og Nord-Italia.

Meland, Cathrine:

From permanent minority to permanent majority? The Republican Party's Victory in the U.S. House of Representatives in the 1994 Midterm Elections.

Sefland, Alfa-Merethe:

A conspiracy of silent assumptions. Codes and conduct in Irish population policies.

Solberg, Atle:

Bananer, Kaffe, Bomull, Sukker, Kveg og Internasjonal Migrasjon i Sentral-Amerika. Eller hvorfor Honduras og Costa Rica klarer å holde på befolkningen sin.

Skarheim, Svein:

Befolkningspolitiske endringer i Bangladesh 1976-1988.

Svege, Hans Petter:

Baltikum midt i mellom. Regimeendring og politiske valg i Estland, Latvia og Litauen 1985-1995.

Tangen, Atle:

Velferd, Risiko, Modernitet. En komparativ analyse av modernitetens endringer og skiftende risikodynamikk og dens innvirkninger på velferdsordninger i Tyskland, New Zealand og Norge.

Thorup, Edvard Jr.:

Electoral volatilitet - et forsøk på teoretisk og empirisk avklaring.

Pr. juni har 25 studenter avlagt endelig hovedfagseksamen 1996.

Frank Aarebrot

..forts.

det kan bidra til forståelsen av mer generelle problemstillinger. Jeg er rimelig fremmed for tanken om at dersom man har kjennskap til f.eks. Tyskland så må man finne en problemstilling som passer til denne kunnskapen. Som et kuriosum kan nevnes at jeg har veiledet en del hovedoppgaver om afrikansk politikk, med faglig basis i et tre måneders kurs ved Yale University høsten 1969. I rettferdighetens navn skal det nevnes at det ikke var noen andre på instituttet som hadde mer områdekunnskap om Afrika den gangen. Likevel anså instituttet, etter mitt syn med rette, at dersom studiet av et afrikansk land hadde en teoretisk begrunnelse, måtte vi kunne tilby veiledning. Heldigvis er vi i dag på instituttet velsignet av dyktige sampolere som også har skikkelig kunnskap om Afrika.

Jeg har stor tro på at vi engasjerer oss i almen kunnskapsformidling. Det er viktig at et lite fag som vårt synliggjør seg i forhold til det samfunnet vi lever i - og som til syvende og sist betaler for vår virksomhet. Jeg har valgt en utstrakt bruk av offentlige foredrag og en vennlig holdning til media som mine viktigste metoder for kunnskapsformidling.

Internasjonal undervisnings- og seminarvirksomhet har jeg hatt stor glede av gjennom de årene jeg har arbeidet ved instituttet. Sommerskoler, gjestekurs og gjesteforelesninger ved andre universiteter fra Tartu i Estland i nord til Mexico by i sør, samt "workshops" og fagkongresser har bidradd til min egen faglige utvikling. Jeg er glad for instituttets høye internasjonale profil, men gitt fagets innhold kan man hevde at "det skulle ellers bare mangle". De siste års aktive etterspørsel fra utlandet av vår ekspertise er gledelig. Særlig er det hyggelig at land som selv strever med innføring av demokrati ønsker at vi deltar med undervisning. Jeg deltar i dette arbeidet med stor glede. Opplevelsen av å gjøre nytte for seg som akademiker har for meg kanskje vært sterkest når jeg har deltatt som valgobservatør i dramatiske førstevalg etter et diktatur eller i folkeavstemninger om nasjonal uavhengighet. Dette siste blir for meg ikke bare en reise til et annet land, men også en reise i tid tilbake til temaet for hovedoppgaven. Det er godt for oss nordmenn å bli minnet om at også vi er en relativt "ny" nasjon med et relativt "ungt" demokrati.

Tidligere er følgende stabsmedlemmer presentert:

Professor Lauri Karvonen (Nr. 2/95)
Stipendiat Dag Arne Christensen (Nr. 2/95)
1. amanuensis Nina Cecilie Raam (Nr. 4/95)
Amanuensis Jan Erik Grindheim (Nr. 5/95)
Stipendiat Jan Oskar Engene (Nr. 5/95)
Amanuensis Einar Berntzen (Nr. 2/96)

SamPol aktuelt

Publisering av forskningsfunn (PAFF)

Forskningsnytt, nyhetsbladet til Norges Forskningsråd, meldte en gang i 1994-95 i en stort oppslått artikkel at en forskningsgruppe ved Transportøkonomisk institutt hadde funnet ut at folk som reiser med bussen (eller var det trikken?) foretrekker å sitte på bussen (alternativt trikken, eller var det toget?), og dessuten at bussen (trikken/toget) holder ruten, fremfor alternativene ståplass og holder-ikke-ruten (eller kommer-ikke-i-det-hele-tatt?).

Slik sett har landet allerede skaffet seg et representativt og utbredt organ for formidling av mildt oppsiktsvekkende, men tross alt positive, forskningsresultater med anvendbar kunnskap for Oslo Sporveier, Pan-Trafikk, og setefabrikantene (ståplassfabrikantene går derimot usikre tider i møte).

Rapporten er, formodentlig, senere lagt frem på verdens trikke- og buss-kongress (fellesworkshopen for linje 1 til linje 6 - under tittelen "Rethinking Sitting Preferences: Convergence Between Protestant and Catholic Cultures?") på Bali (eller kanskje Sydney?).

Derimot savnes fortsatt et komparativt tidsskrift for negative forskningsfunn. Dette har gitt vår gode kollega, professor Laurie Taylor, ideen til tidsskriftet *The European Journal of Negative Research Findings*, med følgende begrunnelse:

"There are inevitably times in the career of any academic when an original hypothesis is not supported by subsequent research findings. In the past this often meant that such findings went unpublished and did not therefore contribute either to personal advancement or departmental research rankings. All that can now change. *The European Journal of Negative Research Findings* positively welcomes research papers which are unable to reach any conclusion whatsoever and which overall add precisely nothing to the total sum of human knowledge".

Skulle ikke forendre oss om det kan ta opp konkurransen med Forskningsnytt.

Samolicissimus

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for sammenliknende politikk
Adr: Christiesgt. 15, 5007 Bergen
Tlf: 55 58 21 75/78. Fax: 55 58 94 25
Instituttstyrer:
Prof. Stein Kuhnle
Kontaktpersoner:
Gerd Pettersen
Terese Zeil

3/96

Nordisk gjesteprofessorat til Sammenliknende politikk

Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFa) har i år for første gang utlyst 5 nordiske gjesteprofessorater (av 3 års varighet) uansett fagområde. Gjesteprofessoratene vil fungere om-trent som ordningen med professor II.

I følge NORFA kom det inn over 60 søknader til de 5 stillingene.

Institutt for sammenliknende politikk sendte inn en søknad om å få engasjere docent Sven E. Olsson Hort, Stockholms universitet, som gjesteprofessor for 3 år fra høstsemesteret 1996, og har i brev av 22.5. fra NorFa fått melding om at styret har bevilget oss gjesteprofessoratet.

Sven E. Olsson Hort skal ved Institutt for sammenliknende politikk medvirke i forskerutdanningen på dr. polit. (og hovedfagsnivå) først og fremst innenfor området komparativ velferdsstatsforskning. Hans kurs- og forelesningsvirksomhet vil også ha interesse for forskerrekutter ved andre institutter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet i Bergen, fremst Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt. I første fase av gjesteprofessorperioden vil det bli lagt særlig vekt på fremveksten av sosialpolitiske institusjoner og sosialforsknings-systemer i de såkalte ny-industrialiserte landene i Øst- og Sørøstasia. Olsson E. Hort har i sitt år som Fulbright Scholar ved University of California, Berkeley, 1994-95 begynt på et forskningsprosjekt med denne innretningen, og har i undervisningsåret 1995-96 fortsatt dette arbeidet ved Stockholms Universitet. Olsson E. Hort kommer dessuten til å gi kurs og veiledning omkring sosialpolitikk i Skandinavia, Europa og Nord-Amerika.

Olsson E. Hort vil gi kurs og veiledning i løpet av to 3-ukers perioder hvert semester, første gang høsten 1996.

SamPol aktuelt

Presentasjon av stab

Frank Aarebrot

Amanuensis i sammenliknende politikk siden 1977.

Jeg er bergenser og ble født her i byen i 1947. Jeg har også tatt alle mine eksamener ved Universitetet i Bergen. Jeg begynte på det som den gang var samfunnskunnskap grunnfag. Dette faget bygget jeg ut til mellomfag i sammenliknende politikk med å ta mellomfagssupplementet. Allerede da hadde jeg bestemt meg for å ta hovedfag i sammenliknende politikk, men jeg måtte jo få meg en cand.mag. grad. Så gikk turen i "eksil" til mellomfag i sosiologi og grunnfag i historie før jeg vendte nesen hjemover til sam.pol. og tok hovedfag der i 1976.

Utgangspunktet var min altoverskyggende interesse for historie, eller rettere sagt verdenshistorie. På min tid i folkeskolen ble dette faget introdusert i fjerde klasse, og jeg tror jeg kan påstå at jeg bestemte meg for å bli historiker allerede da. Dette fagvalget holdt jeg monotant fast ved helt til jeg begynte på universitetet. Tilfeldighetene kom så til å avgjøre at det ble sammenliknende politikk i stedet. Samtidig med at jeg begynte på forberedende prøve oppsøkte jeg en av lærerne i historie, Leiv Mjeldheim, for å forhøre meg om hvordan man ble historiker. Mjeldheim påpekte lett humoristisk at ikke alle som studerte historie ble historikere og han anbefalte i alle fall at man i så fall tok et par andre fag først, f.eks. samfunnsfag som skulle startes opp i Bergen neste semester. Lite viste jeg da at den senere professor i historie, Mjeldheim var - ja nettopp - statsviter! Men i tillegg til denne episoden var det naturligvis også andre forhold som spilte inn. Ikke minst var Stein Rokkans briljante forelesninger i makroteori viktige. Det ble klart for

Foto: BT

meg at dette nettopp var et fag der interesse for verdenshistorie er viktig. Når jeg i tillegg senere oppdaget at norske historikere i forskningssammenheng i overveldende grad er opptatt av norsk historie, ble valget enkelt.

Min første (og foreløpig siste) forskningsinteresse var og er forholdet mellom massemobilisering og vilkårene for utvikling av det moderne demokrati. Jeg skrev min hovedoppgave om politisk mobilisering i alle norske kommuner mellom 1868 og 1903, altså forut for og omkring det tidspunkt vi fikk parlamentarisme og nasjonal selvstendighet. I skrivende stund legger jeg siste hånd på en bok sammen med professor Sten Berglund om vilkårene for demokrati i øst- og sentraleuropa i det 20. århundre. Det slår meg at de to arbeidene handler mye om det samme.

På sammenliknende politikk har jeg likevel gjort adskillig utover denne interessen. I et langt yrkesliv på instituttet har det falt i min lodd på et eller annet tidspunkt å ha gitt forelesninger i samtlige av de fagområder som grunnfaget er delt opp i - samt i halvparten av mellomfaget og hovedfagskurset i metode. Jeg føler meg dermed ikke akkurat som noen "fagidiot". Likevel skal det ikke stikkes under en stol at noen av disse undervisningstemaene står mitt hjerte nærmere enn andre. Som grunnfagsstudent mente jeg at makroteori og kunnskap om andre politiske systemer var selve bærebjelken i faget - det mener jeg fremdeles. Mikroteori og bruk av meningsmålinger synes jeg også er interessant. Metode er viktig og jeg likte feltet, kanskje mest fordi jeg føler at jeg behersker det, men dess eldre jeg blir dess mer ser jeg utfordringer i å integrere metodisk kunnskap i forhold til tematiske og teoretiske problemstillinger.

Av områder i verden som interesserer meg, vil jeg fremheve "bybeltet" i Europa, Tyskland, Østerrike og de nye demokratiene i øst- og sentraleuropa. Likevel anser jeg meg ikke for å være noen "områdespesialist". Ethvert politisk system er interessant å studere dersom

fortsettelse s. 4

Om tendenser i universitetstiden

Fører mer kvalitetskontroll til større arbeidsmotivasjon, bedre arbeidsmiljø og bedre tillitsforhold mellom ledelse og ansatte?

Fører mer kontroll til frembringelse av nye ideer og kreativ forskning?

Sannsynligvis nei, og nei. Og likevel?

Et bredt sammensatt utvalg har nedkommet med en innstilling om evaluering og kvalitetsutvikling ved Universitetet i Bergen.

Innholdslisten er rik på kvalitet:

"økt oppmerksomhet om kvalitet"

"eksisterende kvalitetsutvikling og evaluering"

"status for kvalitetsutvikling"

"arbeid med kvalitetsutvikling og evaluering"

"vurdering av arbeid med kvalitetsutvikling og evaluering"

"administrativ kvalitetsutvikling"

"kvalitetsbegrepet"

"kvalitetsprogram"

"studiekvalitet"

"kvalitet i forskning"

"kvalitetsfremmende arbeidsmiljø"

"elementer i et kvalitetsprogram"

"ekamensordninger som studiekvalitets-sak"

"rettledning som kvalitetsfaktor"

"informasjonsteknologi som kvalitetsforbedrer"

"organisatorisk innpassing av kvalitetsutviklings- og evalueringfunksjonen". Kvalitet er viktig!

Tell us what else is new!

"Sikring av kvalitet i utdanning bør etter departementets oppfatning primært være institusjonenes eget ansvar" - sier KUF i St.meld. nr 40 (1990-91), mens Stortinget på sin side vedtar åpne fakulteter og institutter, slik at undervisning, veiledning og forskning kan kvalitetsplanlegges fra første til andre dag ved hver semesteråpning!! "Departementet vil følge nøye med i om de berørte miljøer tar dette ansvaret, for å motvirke eventuelle fristelser i retning av å redusere kravene til kvaliteten, når søkelyset rettes mot krav til resultater som kan kvantifiseres". Vel, noe nytt synes å komme ut av universitetskomite-utredningen-som-svar-på-departementets-krav-til-institusjonenes-eget-ansvar-for-kvalitetssikring. På side 16. i innstillingen heter det nemlig:

"en forskningsutførende institusjons kvalitet lar seg muligens til en viss grad bedømme på grunnlag av forskningsaktivitetens resultater, men skal en bygge opp et kvalitetsutviklingsprogram, må fokus rettes mot prosessen som fører

fram til forskningsresultatene". Prosessfokuseringen synes å være i tråd med tankegangen i en ny stortingsmelding om evaluering i skolesystemet.

Der blir det foreslått at det må legges mer vekt på arbeidsprosessen enn resultatene (som muligens kunne være oppnådde kunnskaper, analytisk evne, bruk av kunnskaper) ved karaktersetting. Det er viktigere å få vite om en elev har arbeidet på rette måten for å skaffe seg kunnskap om byer i Belgia, enn å vite at en av dem heter Brussel.

Ja, si det.

For ikke å snakke om hvor meget lettere det skal bli å evaluere (enda mer skjønnsmessig) hvor god en arbeidsprosess har vært, snarere enn å evaluere resultatene.

Evalueringindustrien vokser.

Kontrollapparatene likeså.

Som om det innen universitets- og forskningsverdenen ikke alltid er blitt evaluert! Undervisning blir regelmessig evaluert av studentene, nå mer formelt enn før. Studentene blir evaluert - som alltid, bortsett fra effekten av nye budsjettpress som fører til færre medlemmer av eksamenskommissjonene som svekker tryggheten i evalueringen.

Forskningen evalueres gjennom meget foreseggjorte vurderinger ved ansettelse. Det finnes vel ingen prosedyre for rutiniserte stillingsansettelser i dette samfunnet som er mer åpen, demokratisk, synlig, og omstendelig enn den som brukes ved ansettelse av vitenskapelige medarbeidere ved universitetene. Videre blir vi kontinuerlig evaluert gjennom vurdering av manuskripter til publisering i tidsskrifter og bøker, gjennom anmeldelser av skriftlige arbeider, ved seminarer, konferanser, foredrag, forelesninger, og gjennom uformelle kollegiale organer. Både de formelle og uformelle systemene kan fungere nådeløst. Gjennom årlige programnotater og budsjettforslag fra instituttene vurderes svakheter og behov på ulike nivåer i organisasjonen. Likeledes gjennom årsrapporter der resultater rapporteres og synliggjøres. Et hopehav av redskaper til kvantitativ og kvalitativ evaluering!

Men hva med de nye ideene?

Hvordan kommer de frem?

Kan nye kvalitetsutviklingsprogram garantere bedre vekstvilkår for kreativitet? Kan arbeidsmiljøet få et kvantitativt uttrykk? Kan tillitsrelasjoner kvantifiseres? Eller: kan spirene til nytenkning kveles gjennom pålegg av stadig nye kvalitets-evalueringsskott? Finnes det nok surstoff igjen til å frembringe de tillitsforhold, det arbeidsmiljø, den arbeidsmotivasjon, og den grensesprengende entusiasme som er tvingende nødvendig for å få nye ideer til å vokse frem og til å skape ringvirkninger - innen vitenskapen eller i samfunnet? Hopehavet av etablerte kvalitets-sikrings- og evalueringsskott

er altså ikke nok. Bidrar stadig nye politiske og administrative utredningsforslag om "kvalitetssikring" til kreativitet, nyskaping og god forskning?

Hvem stiller spørsmålet om hvordan universitetene (fortsett) kan være et sted der det er mulig å skape vilkår for original og grensesprengende tenkning og forskning? Er det muligens ikke nyttig at det i det minste ved én institusjon i samfunnet skapes slike vilkår? Er det ikke lenger mulig å skape forståelse for at denne institusjonen må ledes og virke forskjellig fra hvordan andre institusjoner, bedrifter, organisasjoner og offentlige virksomheter ledes og virker?

Ludwig Wittgenstein skal ha sagt at "if people never did anything silly, nothing intelligent would ever get done". Kanskje vi i våre arbeidsplaner, med angivelse av timer tenkt brukt på ulike aktiviteter, kan få løyve til å sette inn en ny aktivitetskategori: "silly activity". (Og da tenker vi ikke på aktivitet som går ut på å fylle ut skjemaer av denne og lignende karakter).

Wittgenstein målbar en betydningsfull innsikt. Når vi tar risikoer - som å tenke eller gjøre noe nytt - kan vi komme til å oppføre oss på måter som de rundt oss kunne fristes til å benevne "tåpelig". Men aktivitetene - som konsentrert tenkning og analyse - fører stundom til viktige oppdagelser. Aktivitet som fører til viktige oppdagelser kan av og til anses å være "nyttig". Som for eksempel, innenfor samfunnsvitenskapene, da Ragnar Frisch, uten basis i forskningsstrategier utviklet av departement, forskningsråd, fakultet, eller institutt, og uten å ha skrevet kvartalsvise fremdriftsrapporter og ha fylt ut skjemaer om tidsanvendelse, utviklet det teoretiske grunnlaget for nasjonalbudsjettet.

Konkret i dag: hvordan gi plass til ideer og prosjekter som ikke er tenkt på eller nedfelt i noen formulert forskningsstrategi? Ønsker vi slike "utenomparlamentariske" ideer? Blir det mulig å skape et arbeidsgrunnlag ved universitetene som gjør det mulig å tenke ut og føre frem originale tanker - utenom "mainstream"? Bør alle rekrutter knyttes opp til etablerte forskningsprogrammer og - prosjekter? Blir det plass til den spontane, ikke-planlagte, originale ide innenfor et fakultet eller institutt styrt av en demokratisk fastlagt kollektiv forskningsstrategi? Faller nye ideer utenfor kvalitetsregnskapet? Hvilken evaluator tør godkjenne en ukjent, ny ide? Troen på at alt og alle kan eller bør

styres og detaljkontrolleres kan bli den største hindring for å stimulere god og original forskning. Svekket grunnlaget for å tenke originalt og fantasifullt, vil de som har talenter i denne retning finne seg en arbeidsplass ved universiteter i verden der forskeren fortsatt har frihet til selv å bestemme forskningsoppgaver og -problemstillinger. Om ikke talentene allerede er blitt styrt ihjel og prosess-evaluert i den videregående skolen.

"Kreativitet kræver för att blomma ett visst mått dagdriveri och slösaktig tidsanvändning. Därför är det farligt med sikte på nationens vetenskapliga framtid att sträva efter att göra universiteten till fabriker", uttaler professor Bertil Roslin, kansler ved Åbo Akademi, i et intervju i august 1995.

Og som Gudmund Hernes sa, tidlig i sin periode som KUF-statsråd: "Målene for universitetskulturen kan også samles i en formel: Ved universitetene skal man lære å tenke klart og kritisk, føle sterk og intenst, formidle med stil og presisjon, og handle med fantasi og fornuft. Det skal ikke være en mellomstasjon i livet. Her skal en leve det i generøsitet, i glede, prøvende og forskende, skapende og rikt, granskende, intenst og sant". (Gudmund Hernes, 2.september 1991).

Ja, takk.

Men for å få dette til trengs en komite som kan utarbeide et gledessikringsprogram.

Stein Kuhnle

Nordiska statsvetar-kongressen

Den nordiske statsvetarkongressen arrangeres hvert 3. år, og i 1996 blir den holdt i Helsingfors, i dagene 15 - 17. august.

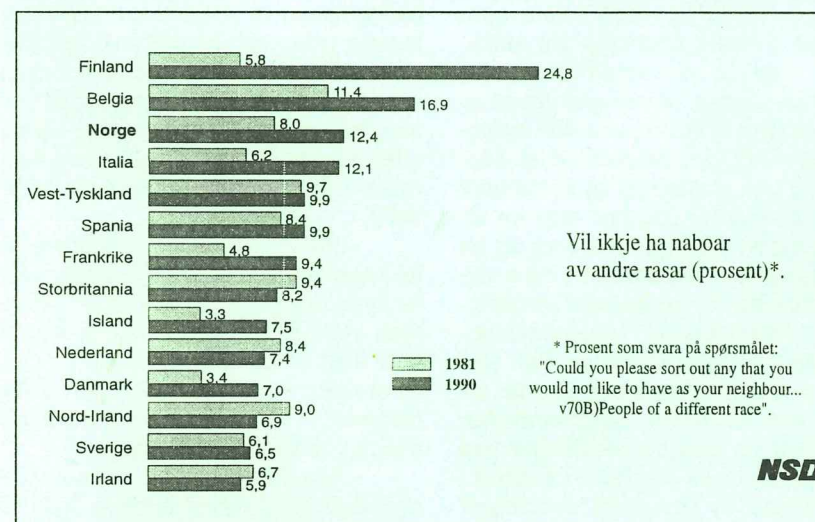
Institutt for sammenliknende politikk stiller aktivt opp ved årets kongress. Blant de innkomne forslag til workshops eller arbeidsgrupper har det Nordiske forbundet for statskunnskap besluttet å godta 16 temagrupper, og av disse er medlemmer av staben ved ISP ansvarlig for fire:

Arbeidsgruppe 1: Comparative Welfare Systems (ledere: Matti Alestalo, Tampere, og Stein Kuhnle, Bergen)

Arbeidsgruppe 5: De nordiske regioner og den europeiske integrasjon (ledere: Søren Z.von Dosenrode og Henrik Halkier, Ålborg, og Jan Erik Grindheim, Bergen)

Arbeidsgruppe 10: Demokratisering: den empiriske teorins status i dag (ledere: Anders Sannerstedt, Lund, og Lauri Karvonen, Bergen)

Arbeidsgruppe 13: Kjønn og politikk (ledere: Christina Bergqvist, Uppsala, og Anne-Hilde Nagel og Nina Cecilie Raaum, Bergen).

ØKENDE FREMMEDFRYKT?

Er det grunnlag for å hevde at vesteuropeere har økende skepsis overfor mennesker av andre raser? I World Values Surveys 1981 og 1990 økte andelen som ikke ville ha folk av en annen rase som nabo i 10 av de 14 vesteuropeiske land som var med i begge undersøkelsene. Om nivået på den uttrykte skepsis er foruroligende eller ikke, får nordmenn uansett en høy plassering på listen.

Gjennom World Values Surveys kan man sammenlikne folks verdier, normer og holdninger. Tema som blir dekket i studien er bl.a arbeidsliv, familie, venner, fritid, politikk, religion, meningen med livet samt spørsmål om både personlige og samfunnsmessige forhold. Ved hjelp av svaret kan man undersøke om det har funnet sted verdiendringer på tvers av land og på tvers av generasjoner.

Verdiundersøkelsene ble første gang gjennomført i 1981 i ti vesteuropeiske land. Interessen var imidlertid så stor at undersøkelsen raskt ble gjennomført i 14 andre land. I 1990 ble undersøkelsen gjentatt, nå utvidet til å gjelde hele 43 land. Neste undersøkelse er planlagt i 1996.

I samarbeid med Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste NSD vil SamPaktAktuelt i hvert nummer inneholde en spalte kalt DataAktuelt der vi i fellesskap formidler og kommenterer informasjon om aktuelle datasett og data. Spalten har informasjonsverdi for ulike grupper av lesere av SamPaktAktuelt, og skal dessuten tjene som inspirasjon for studenter i deres arbeid med semesteroppgaver, essays, og hovedfagsoppgaver. Kontaktperson ved NSD er Gry Henriksen, tlf. 55 21 31 05, fax: 55 96 06 60. E-mail: gry.henriksen@nsd.uib.no. Kontaktperson ved Institutt for sammenliknende politikk er førsteamanuensis Gunnar Grendstad, tlf: 55 58 94 86, FAX: 55 58 94 25. E-mail: gunnar.grendstad@isp.uib.no

SENSUR 13. juni 1996

Grunnfag kl. 14³⁰

Mellomfag kl. 15⁰⁰

Muntlig begynner umiddelbart etterpå.

og fortsetter

14. juni kl 09⁰⁰

Hovedfag

H1 - kl.12⁰⁰

H2/H3 - kl.12⁰⁰

Avsluttende hovedfag

kl.09⁰⁰-16⁰⁰

Sted: Christiesgt. 15